

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК – IX И X КЛАС

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК.

Владеенето на чужди езици е от първостепенно значение за развитието на българските деца и младежи в училище. Това ще им осигури шанс, равен с този на техните връстници от други страни, за адаптация към динамичните условия на живот и труд днес и в бъдеще.

Учебните програми по френски език са изработени съобразно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Авторите са ги съгласували с равнищата за владеене на френски език, посочени в Общата европейска рамка по чужди езици на Съвета на Европа, и с изискванията за придобиване на различни международно признати сертификати. Това дава възможност за приравняването на подготовката на учениците в българското училище към равнищата за езиковите дипломи, издавани от съответните компетентни институции в страните на изучаваните езици.

Учебните програми по чужди езици представляват **инструмент** за постигане на очакваните резултати от обучението. По същество те осигуряват:

➤ вертикална приемственост в обучението през учебните години за гарантиране на Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, които учениците следва да покриват в края на степената на образование;

➤ хоризонтална връзка с обучението по френски език (I и II ЧЕ) и с обучението по другите предмети, включени в учебния план, за да се гарантира хармония в овладяването на значимите знания, на ключовите умения и за изграждане на личностни и граждански ценностни нагласи/отношения, необходими за цялостното развитие на ученика.

Учебните програми по френски език за IX и X клас са съобразени с **минималния хорариум** от учебни часове в учебния план:

за първи чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 144 учебни часа	– 144 учебни часа

за втори чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 108 учебни часа	– 144 учебни часа

Съгласно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание очакваните резултати по френски език за всеки ученик се определят от съответното количество и качество на:

- придобитите знания;
  - овладените умения и развитите способности;
  - изградените ценностни нагласи/отношения,
- всички те разпределени:

– по четирите основни групи умения за устно и писмено разбиране и изразяване

(слушане, четене, говорене и писане);

– по свързаните с тях, но и относително самостоятелни и междупредметно значими стратегии за учене, умения за критическо мислене, за решаване на проблеми, за борба с информация, за самостоятелна работа и за работа в екип.

Особено важно е чрез учебните програми в обучението да се открият онези **значими от практическа гледна точка знания, умения и ценности нагласи/отношения**, чието овладяване и изграждане довеждат реално до това всеки ученик да е постигнал необходимата му и достатъчна степен на комуникативна компетентност по френски език, за да може да използва пълноценно този език в разнообразни житейски учебни и/или професионални ситуации. В този смисъл езиковата грамотност и компетентност по френски език на ученика се определя не само от количеството натрупани знания по лексика и граматика и от механичното им запаметяване, а основно от уменията му:

– да конструира смисъл (да извлече и осъзнава важната информация) от чуто и видяното и прочетеното;

– да изразява успешно мислите и чувствата си съобразно с комуникативните си намерения и ситуации в устна и писмена форма, като подбира най-подходящите за случая модели на поведение.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС.

Целите на обучението по френски език за IX и X клас отразяват необходимата приемственост и надграждане на усвоеното от ученика в предходните години и задават входното равнище на комуникативна компетентност за следващия клас от гимназиалната степен на образование. Те са общи за всички чужди езици, но се осигуряват и чрез специфично за отделния чужд език учебно съдържание.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по френски език и общите насоки на учебния процес за разлика от формулировките на очакваните резултати, които са операционализирани и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

Различията в целите съответно за IX и за X клас, както и за първи и втори чужд език, са свързани най-вече със степента на овладяване на чуждия език като цяло, в различните компоненти на учебното съдържание, осигуряващи постепенното доближаване до Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужд език за края на гимназиалния курс на обучение.

ОБУЧЕНИЕТО ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИЯ МИНИМУМ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА (ЗП) СИ ПОСТАВЯ СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

➤ да доразвие и разшири чуждоезиковата култура и културата на общуване на френски език, както и общата езикова грамотност и културата на общуване на ученика;

➤ да допринесе за общото културно и интелектуално развитие на личността на ученика;

➤ да поощри интереса на ученика както към родния език и култура, така и към френския език и културата на народите, чиито носители са те, на основата на съпоставката;

- да възпита готовност за межкултурно общуване, основана едновременно на самоуважение, уважение и толерантност към различията;
- да мотивира желанието за овладяване на френски език и търсенето на подходящите стратегии за учене, включително и чрез използване на разнообразни автентични материали, на технически средства и на новите технологии за информация и комуникация;
- да изгради умения и нагласи у ученика за осмисляне на процеса на учене като непрекъснат и за цял живот, за реалистична оценка и самооценка, за значението на индивидуалната работа и на работата в екип.

ЦЕЛИТЕ НА ПРОФИЛИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ, ЗАЛОЖЕНИ В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС (КОИТО СА СПЕЦИФИЧНИ ЗА ТОЗИ ВИД ОБУЧЕНИЕ И СЕ ПРИБАВЯТ КЪМ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ГОРЕ), СА СЛЕДНИТЕ:

- да се осигури надграждане на постиженията на ученика от интензивното овладяване на френския език и култура;
- да се създадат условия за постигане от всеки ученик на равнище на владеење на френския език, което се доближава до родноезиковата комуникативна компетентност;
- да се развиват и усъвършенстват уменията на ученика да използва френския език за специфични цели за изучаване на учебни предмети на френски език (билингвално обучение).

При приложението на учебните програми по френски език следва да се имат предвид равнищата на владеење на френски език, които са заложенни в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ.

В гимназиалната степен постиженията на ученика в областта на устната и на писмената реч се оценяват в съответното съотношение:

- с предимство на устната реч и рецептивните умения на учениците, които се обучават по учебните програми за задължителна подготовка;
- в еднакво съотношение – за учениците, които се обучават по учебните програми за профилираната подготовка.

Учителят осъществява непрекъснат и пряк контрол върху работата на класа/групата, както и на отделния ученик, като използва основния метод на текущата проверка – **наблюдение** на ученика в процеса на обучението.

Текущата оценка, винаги добре обоснована пред ученика, носи постоянна информация за постиженията му. Основни изисквания към оценяването са *обективност*, *валидност* и *надеждност*, с което се цели:

- отразяване на реалното равнище на усвоените знания и умения на ученика и съпоставянето им с очакваните резултати, описани в учебната програма;
- формиране на критерии у ученика за обективна оценка и самооценка, което да го стимулира за по-добра работа;
- използване на резултатите за анализ и оптимизиране на учебния процес от страна на учителя, с което в края на десети клас да се осигури постигането на определеното от Държавните образователни изисквания за учебно съдържание равнище на знания и умения за гимназиалната степен.

Оценката като цяло би трябвало да има окуражителен характер и да мотивира учениците за общуване на френски език.

При оценяване на постиженията на ученика за устна и писмена реч в IX и в X клас се отчитат следните умения:

- да формулира ясно и последователно мисълта си в рамките на познатата лексика;
- да подбира правилно езиковите средства и формата на изказа си съобразно с комуникативната ситуация;
- да се изразява езиково коректно;
- да се изказва конкретно по съдържанието на зададената тема, като изразява собствено мнение и се аргументира;
- да разбира и обобщава връзки и отношения в тяхното развитие във времето и в пространството.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика при различни дейности:

- работа в часа (с целня клас, в група, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви;
- комплексни (обобщаващи) проверки на устните и писмените речеви умения (контролни и класни работи).

При проверката на постиженията на учениците чрез периодични и обобщаващи тестове с различно съдържание и продължителност се използват предимно *функционалните тестове* (задачи за проверка на разбирането на прослушан или прочетен текст, съставяне на различни видове устен и писмен текст) пред структурните тестове (граматически и лексикални задачи), които се използват най-вече като тренировъчни упражнения.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ.

Учебните програми по френски език са рамков документ на МОН. Този документ насочва работата на учителите и учениците към определените очаквани резултати, които са задължителни и са предмет на оценяване. Препоръчаните контекст и дейности, междупредметни връзки, методи и форми на оценяване и методически насоки ориентират по отношение на условията, които най-ефективно допринасят за постигането на очакваните резултати и които следва да бъдат подходящо интерпретирани и обогатявани от учителите съобразно с конкретната среда на приложение на учебната програма.

Подборът и подреждането на учебния материал в годишното разпределение на учителя се осъществява съобразно с очакваните резултати, описани в учебните програми. Разпределението няма строго определен формат. Неговата структура се съобразява със спецификата на обучението, с потребностите на учениците и с предпочитаните от учителя методи на преподаване и организация на учебния процес, за да бъде ефективно ръководството в ежедневната работа.

Обучението по френски език е ориентирано в съответствие с интересите и потребностите на ученика към неговите индивидуални, възрастови и психологически особености. При разработване на годишното разпределение учителите се съобразяват с общоприетите принципи на комуникативния и когнитивния подход, които са се утвърдили в съвременната методика при обучението по френски език в IX и X клас в гимназиалния етап/средната степен на образование. Това означава, че вниманието на ученика

е насочено към овладяването на френския език предимно за комуникативни цели. Независимо дали работата в клас е насочена към усвояване на знания по граматика, функционални или умения, учителят трябва да изисква от учениците ефективно да общуват на френски език, като им дава възможност да обменят информация, да изразяват идеи и да отнасят наученото към своето ежедневие, осъзнавайки, че френският език се учи главно за да се използва извън класната стая, т.е. в реалния живот.

Ученикът трябва да бъде стимулиран да участва активно в разговори, ролеви игри и други комуникативни дейности и да използва всяка възможност за това. В тази възраст ученикът може с успех да изпълнява заедно със съучениците си езикови задачи по проекти по двама, в малки и в по-големи групи. Групите се формират от ученици на различно езиково ниво, за да се окуражават и да си помагат, като се учат един от друг. Участниците в групите се сменят периодично, за да свикнат с различни социални роли.

Учителят е помощник и съветник, който ръководи и наблюдава работата на учениците и тактично се намесва, за да подпомага и стимулира общуването. Той дава оценка на изпълнението и изявите на всеки участник, като внимава с поправката на грешките да не пречи на опитите за свободно общуване.

Ученикът се приема като събеседник и участник в процеса на общуване, като задава и отговаря на въпроси и изразява собствено мнение. Променят се традиционните роли на учителя и ученика, които стават равноправни партньори и активни участници в процеса на обучението и общуването. При планирането на задачите е необходимо учителят да дава точни и ясни инструкции за изпълнението.

Учебните програми са разработени така, че ученикът може да усвоява знания и умения чрез индивидуални и групови форми на обучение, при които да се занимава ефективно самостоятелно или в екип, прилагайки свои стратегии за учене.

Изборът и степенуването на учебните задачи трябва да се осъществява, като се отчитат трудностите, които българите срещат при изучаването на френски език, а родният език се използва като опора.

Ученикът невинаги се чувства уверен, че е усвоил добре граматическите структури. За тази цел от особено значение е включването на преговорен елемент в процеса на работа. Учителят се стреми да свързва новата информация с вече познатата. Необходим е преговор на основни граматически структури и лексика, който да е комбиниран с по-аналитичен и функционален подход към езика. Това спомага за достигане на по-висока степен на точност на изказа, което води до по-голямо самочувствие при работа с нов учебен материал. Балансът между „стар“ и „нов“ материал трябва внимателно да се поддържа и да създава увереност на учениците за напредък в изучаването на френския език. Добър начин за преговор и практика на френски език в реалистични, но контролирани ситуации е този, който дава възможност на учениците сами да съставят или да попълват въпросници и анкети.

Важен елемент, включен в учебните програми, е усвояването на страноведска информация за страните, в които се говори френският език, и характеристиките за говорещите езика социокултурни умения за общуване, като по този начин се осигурява база за сравнение с българската култура, бит, обичаи и др. Съоставката на културите спомага за осъзнаването на непознатото и различното и за формирането на националната идентичност.

Учебната дейност в клас се извършва на базата на учебни комплекти и разнообразни допълнителни материали.

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на УС	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
С Л У Ш А Н Е	<p>1. Разбират основната информация от ограничени по обем публицистични и художествени текстове с нормална скорост на говорене и стандартно произношение:</p> <ul style="list-style-type: none"> разграничават вида на текста; определят основната идея; проследяват съдържателната линия и разграничават основните етапи в текста. <p>2. Разбират в подробности разговори и изказвания, свързани с всичко, което непосредствено се отнася до тях:</p> <ul style="list-style-type: none"> систематизират информация за събития, хора, предмети, места; възстановяват логическия ред на аргументативно изказване; оценяват съдържанието на текста. <p>3. Разбират конкретна информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> подбират подходяща информация, определят и разграничават елементи в текста. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> разбират новини, репортажи, дискусии, песни; разговори (и по телефона), съобщения, реклами; изпълняват ролята на слушател в разговори и в сферата на масовата информация, на свободното време, на образованието, на услугите; разбират връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимсвързка; разбират текстове по теми за отношения в семейството, облекло, мода, екологични проблеми, научни открития, научнотехнически прогрес, религии, европейска интеграция; разбират усвоените граматични структури: <i>supposition et hypothèse (Si +; au cas où; en cas de, etc.), forme passive, faire faire, cause et but (pour, à cause de, grâce à, afin que etc.), opposition (mais, cependant, etc.), concession (bien que, quoique, etc.). Discours direct, indirect. Articulateurs logiques. Textes argumentatifs. Textes descriptifs;</i> разбират основни словесни действия: изразяване на доказателство, проекти за действие, заключение, отношение и чувства; установяват връзки между текст/звук и образ. 	<p>логически отношения в изречението и текста</p> <p>аргументация</p> <p>описание</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат оригинална френска реч; работят с материали от различни информацисни източници (радио, телевизия, видео, Интернет, TV5, RFI, Vifax...); работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; участват в проекти; прилагат стратегии на учене, които са най-ефикасни за тях. 	<p>Български език и литература</p> <p>Развиват се уменията на учениците да разбират и съобразяват речта си с основни характеристики на комуникативната ситуация, развити в рамките на обучението по български език.</p> <p>Разширяват се знанията на учениците за национални традиции и обичаи, усвсени по български език и литература.</p> <p>Друг чужд език</p> <p>Обогатяват ключовите си умения за изучаване на чужд език, за осъзнаване на езиковите явления на основата на съпоставката, за боравене с информация на чужд език, за използване на компенсаторни стратегии, за межкултурно общуване и т.н.</p>

1	2	3	4	5	6
Ч Е Т Е Н Е	<p>1. Разбират основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разграничават вида на текста и неговия източник; • определят основната идея; • проследяват основната съдържателна линия и разграничават отделните етапи. <p>2. Разбират текстове в подробности, като отбелязват в тях въпроси и проблеми, изразени становища:</p> <ul style="list-style-type: none"> • откриват причинно-следствените връзки в текста; • групират сведения, мнения, коментари в текста; • сравняват информация от различни източници; • оценяват съдържанието на текста; • определят принадлежността на текста към франкофонските култури по някои особености в структурата на текста. <p>3. Намират конкретна информация в проспекти, каталози, справочници:</p> <ul style="list-style-type: none"> • откриват интересуваща ги информация; • подбират информация, която им позволява да извършат дадено действие. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбират кратки литературни произведения (или откъси), комикси, надписи, съобщения, указания, рецепти, меню, картички, лични и официални писма, телеграми, автобиографии; • изпълняват ролята на читател в сферата на масовата информация, на свободното време и на образованието • разбират връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; • разбират текстове по теми за отношения в семейството, облекло, мода, екологични проблеми, научни открития, научно-технически прогрес, религии, европейска интеграция; • разбират усвоените граматични структури: <i>supposition et hypothèse (Si + ; au cas où; en cas de, etc.), forme passive, faire faire, cause et but (pour, à cause de, grâce à, afin que etc.), opposition (mais, cependant, etc.), concession (bien que, quoique, etc.). Discours direct, indirect. Articulateurs logiques. Textes argumentatifs. Textes descriptifs;</i> • разбират основни словесни действия: изразяване на доказателство, проекти за действие, заключение, отношение и чувства; • установяват връзки между текст и иконографски елементи. 	<p>логически отношения в изречението и текста</p> <p>аргументация</p> <p>описание</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • четат оригинална френска реч; • работят с материали от различни информационни източници (книги, списания, вестници, автентични документи от ежедневието, Интернет); • работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии и др.); • прилагат стратегии на учене, които са най-ефикасни за тях; • участват в проекти; • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група. 	<p>Обществени науки и гражданско образование</p> <p>Обогатяват се знанията на учениците за някои исторически събития (изучавани по история), свързани с Франция и франкофонските страни (Френска революция, Велики географски открития, Ренесанс). Задълбочават се знанията на учениците за географските особености на Франция и някои франкофонски страни (получени основно в обучението по география) – природа, население, стопанство, териториално деление. Задълбочават се знанията и уменията на учениците за понятията и категориите на етиката и правото и се изграждат съответните елементи на ценностните нагласи за конструктивно лично и гражданско поведение.</p> <p>Математика, информатика и информационни технологии</p> <p>Обща математическа грамотност – ключови умения.</p>

1	2	3	4	5	6
Г О В О Р Е Н Е	<p>1. Водят разговори на познати теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • водят разговор за обсъждане на съвместна дейност, като правят предложения; • изразяват чувство на изненада, радост, тъга, безразличие; • аргументират мнението си. <p>2. Изразяват желание да получат информация, предмети или услуги, като аргументират предпочитанията си:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изказват желанията си в търговски или административни обекти; • аргументират предпочитанията си и настояват да получат съответната услуга, информация, предмет. <p>3. Водят разговор по телефона, оставят съобщение на телефонен секретар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарят по телефона с институции за получаване на информация; • оставят съобщение на телефонен секретар. <p>4. Съобразяват речта си с комуникативната ситуация и използват подходящи езикови средства, прилагат компенсаторни стратегии:</p> <ul style="list-style-type: none"> • съобразяват езиковите средства със ситуацията; • произношението и интонацията им отговарят на чуждоезиковите норми; • използват обяснения и парафраза при възникване на комуникативни проблеми. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • доказват, резюмират, изказват пресекти за действие, изразяват отношения и чувства, правят заключение; • говорят за отношения в семейството, свой увлечения, хоби, облекло, мода, екологични проблеми, научни открития, научно-технически прогрес, религии, европейска интеграция; • участват в разговори с един или повече събеседници, участват в дискусии, като правят разширени ситуативни изказвания; • изпълняват ролята на събеседник в сферата на свободното време и на образованието; на клиент в сферата на услугите; • изразяват връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; • прилагат усвоените граматични структури: <i>supposition et hypothèse (Si + ; au cas où; en cas de, etc.), forme passive, faire faire, cause et but (pour, à cause de, grâce à, afin que etc.), opposition (mais, cependant, etc.), concession (bien que, quoique, etc.). Discours direct, indirect. Articulateurs logiques. Textes argumentatifs. Textes descriptifs;</i> • Използват подходящи езикови и неезикови компенсаторни стратегии – уточняващи въпроси, синоними, антоними, преформулиране, мимики, жестове... 	<p>логически отношения в изречението и текста</p> <p>аргументация</p> <p>описание</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • общуват в ситуации; • се изразяват в рамките на учебното занятие; • общуват в среда с благоприятен психологически климат; • участват в пресекти; • прилагат стратегии на учене, които са най-ефикасни за тях; • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група. 	<p>Използват се уменията, придобити в часовете по информатика и информационни технологии за използване на съответните продукти, на някои основни правила на текстообработката и работа с материали от Интернет.</p> <p>Природни науки и екология ;</p> <p>Усъвършенстват ключови умения за боравене с информация от тази културнообразователна област (КОО). Знания за приноса на френски и френскоезични страни в развитието на съответните научни и приложни области. Учениците общуват по някои теми, разработвани и в рамките на учебните предмети от КОО, напр. Екология и Здравно образование .</p>

1	2	3	4	5	6
<p>П И С А Н Е</p>	<p>1. Предават основното съдържание на прочетен текст под формата на подробен план:</p> <ul style="list-style-type: none"> • правят подробен план на прочетен текст. <p>2. Пишат лично или читателско писмо:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пишат лични писма, в които представят впечатленията си от филм, спектакъл, концерт, книга; • в лични писма изразяват радост, тъга, съжаление; • пишат читателски писма, в които изразяват несъгласие с изразено мнение; • пишат кратка автобиография (CV). <p>3. Използват подходящи езикови средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • съобразяват езиковите средства с основните изисквания за писмено общуване; • пишат четливо и ситуират прегледно текста на страницата и в цялостното си изложение; • пишат с отговарящи на основните чуждоезикови норми правопис и пунктуация. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • пишат писма, в които изказват проекти за действие, изразяват отношения и чувства; пишат аргументативни текстове, в които доказват, правят заключение; пишат резюме; • пишат за отношения в семейството, свои увлечения, хоби; • пишат картички, лични и официални писма, телеграми, автобиография, попълват формуляри, водят записки при слушане на текст; • изпълняват ролята на кореспондент в сферата на свободното време и на образованието; на клиент в сферата на услугите; • изразяват връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; • прилагат усвоените граматични структури: <i>supposition et hypothèse (Si + ; au cas où; en cas de, etc.), forme passive, faire faire, cause et but (pour, à cause de, grâce à, afin que etc.), opposition (mais, cependant, etc.), concession (bien que, quoique, etc.). Discours direct, indirect. Articulateurs logiques. Textes argumentatifs. Textes descriptifs.</i> 	<p>логически отношения в изречението и текста</p> <p>аргументация</p> <p>описание</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • осъществяват кореспонденция на френски език (по пощата или по електронна поща); • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; • участват в проекти; • работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии и др.); • прилагат стратегии на учене, които са най-ефикасни за тях. 	<p>Изкуства</p> <p>Независимо че учебните предмети музика и изобразително изкуство не са в задължителната подготовка на учебния план за X клас, учителят следва да използва всяка възможност за обогатяване на обучението по френски език с подходящи елементи от областта на изкуствата (виж учебните програми за IX клас).</p> <p>Физическа култура и спорт</p> <p>Познаване на френски и франкофонски постижения в спорта (по интереси).</p> <p>Чрез уменията за осъществяване на междупредметни връзки учениците имат готовност за участие в проекти с интердисциплинарен характер.</p>

X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
С Л У Ш А Н Е	<ol style="list-style-type: none"> Разбират основната информация от кратки публицистични и художествени текстове с ясна структура и дикция, с нормална скорост на говорене и стандартно произношение: <ul style="list-style-type: none"> определят основната идея и източника; проследяват съдържателната линия и разграничават основните етапи в текста. Разбират кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с всекидневието им: <ul style="list-style-type: none"> разбират информация за събития, хора, предмети, места; следят логическия ред на изказванията. Разбират конкретна информация от кратки съобщения: <ul style="list-style-type: none"> подбират подходяща информация, определят и разграничават елементи в текста. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> разбират кратки репортажи, интервюта, дискусии, реклами, песни по радиото, телевизията; разговори; съобщения в обществения транспорт; изпълняват ролята на слушател в разговори и в сферата на масовата информация, на свободното време и на образованието; разбират връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; разбират текстове по теми за спорт, религии, индустрия, образование, социални контакти, музика; разбират граматични структури: <i>emploi du conditionnel présent, conditionnel passé, discours direct/indirect, subjonctif présent, pronoms interrogatifs, indéfinis, adverbiaux, propositions subordonnées</i>; разбират основни словесни действия: изразяване на условие, намерение, съвет, съчувствие, съболезнования, нереални действия. 	<p>пряка / непряка реч</p> <p>подчинени изречения</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат оригинална френска реч; работят с материали от различни информационни източници (радио, телевизия, видео, Интернет, Vifax); работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; участват в пресекти; прилагат различни стратегии за слушане; 	<p>Български език и литература ; Развиват се уменията на учениците да разбират и съобразяват речта си с основни характеристики на комуникативната ситуация, развити в рамките на обучението по български език. Разширяват се знанията на учениците за национални традиции и обичаи, усвоени по български език и литература.</p> <p>Друг чужд език ; Обогатяват ключовите си умения за изучаване на чужд език, за осъзнаване на езиковите явления на основата на съпоставката, за боравене с информация на чужд език, за използване на компенсаторни стратегии, за межкултурно общуване и т.н.</p>

1	2	3	4	5	6
<p style="text-align: center;">Ч Е Т Е Н Е</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разбират основната информация от рубрики в младежки списания, анекдоти, реклами, кратки литературни текстове на подходящи за възрастта теми: <ul style="list-style-type: none"> • разграничават вида на текста и неговия източник; • определят основната идея. 2. Разбират в подробности кратки писма и картички, разписания, комикси, откъси от разкази, написани на стандартен език, като отбелязват в тях въпроси, гледни точки: <ul style="list-style-type: none"> • откриват сведения в текста; • намират информация от различни източници; • определят принадлежността на текста към франкофонските култури по някои особености в структурата на текста. 3. Намират конкретна информация в кратки текстове на позната тематика, в прогноза за времето: <ul style="list-style-type: none"> • откриват интересуваща ги информация; • подбират информация, която им позволява да извършат дадено действие. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • разбират кратки литературни произведения (или откъси), комикси, надписи, съобщения, указания, картички, писма, каталози, автобиографии; • изпълняват ролята на читател в сферата на масовата информация, на свободното време и на образованието; • разбират връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; • разбират текстове по теми за спорт, религии, индустрия, образование, социални контакти, музика; • разбират граматични структури: <i>emploi du conditionnel présent, conditionnel passé, discours direct/indirect, subjonctif présent, pronoms interrogatifs, indéfinis, adverbiaux, propositions subordonnées;</i> • разбират основни словесни действия: изразяване на условие, намерение, съвет, съчувствие, съболезнования, нереални действия. 	<p>пряка / непряка реч</p> <p>подчинени изречения</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • четат оригинална френска реч; • работят с материали от различни информационни източници (книги, списания, вестници, автентични документи от ежедневие, Интернет); • работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии и др.); • прилагат различни стратегии за четене; • участват в проекти; • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група. 	<p>Обществени науки и гражданско образование</p> <p>Обогатяват се знанията на учениците за някои исторически събития (изучавани по история), свързани с Франция и франкофонските страни (Френска революция, Велики географски открития, Ренесанс).</p> <p>Задълбочават се знанията на учениците за географските особености на Франция и някои франкофонски страни (получени основно в обучението по география) – природа, население, стопанство, териториално деление.</p> <p>Задълбочават се знанията и уменията на учениците за използване на понятията и категориите на етиката и правото и се изграждат съответните елементи на ценностните нагласи за конструктивно лично и гражданско поведение.</p> <p>Математика, информатика и информационни технологии</p> <p>Обща математическа грамотност– ключови умения.</p>

1	2	3	4	5	6
Г О В О Р Е Н Е	<p>1. Водят кратки разговори в ежедневни ситуации, като обменят конкретна информация, говорят за преживявания и събития от миналото, настоящето и бъдещето:</p> <ul style="list-style-type: none"> • водят разговор на различни ежедневни теми с един или повече събеседници; • обосновават мнението си. <p>2. Изразяват желание да получат информация, предмети или услуги, като обясняват предпочитанията си:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изказват желанията си в търговски или административни обекти; • обосновават предпочитанията си. <p>3. Водят кратък личен разговор по телефона на познати теми, като търсят и дават информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарят по телефона с познати или непознати лица. <p>4. Използват прости езикови средства, произношението и интонацията им се доближават до основните чуждоезикови модели, прилагат компенсаторни стратегии:</p> <ul style="list-style-type: none"> • използват прости езикови средства; • произношението и интонацията им се доближават до чуждоезиковите норми; • използват жестове, мимики, парафраза при възникване на комуникативни проблеми. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • изразяват условие, намерение, съвет, съчувствие, съболезнования, нереални действия; • говорят за спорт, религии, индустрия, образование, социални контакти, музика; • участват в разговори с един или повече събеседници, като правят разширени изказвания на ежедневни теми; • изпълняват ролята на събеседник в сферата на свободното време и на образованието; на клиент в сферата на услугите; • изразяват връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; • прилагат усвоените граматични структури: <i>emploi du conditionnel présent, discours direct/indirect, subjonctif présent, pronoms interrogatifs, indéfinis, adverbiaux, propositions subordonnées</i>; • прилагат разнообразни компенсаторни стратегии (вкл. уточняващи въпроси, молба за повторение, уточнение...) и техники за водене на разговор (използване на типични междуметия, подаване на реплики стимул и т.н.). 	<p>пряка / непряка реч</p> <p>подчинени изречения</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • общуват в ситуации • се изразяват в рамките на учебното занятие • общуват в среда с благоприятен психологически климат • участват в проекти • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група 	<p>Развиват се уменията, придобити в часовете по информатика и информационни технологии, за използване на съответните продукти, на някои основни правила на текстообработката и работа с материали от Интернет.</p> <p>Природни науки и екология Усъвършенстват ключови умения за боравене с информация от тази културнообразователна област (КОО). Знания за приноса на френски и френскоезични страни в развитието на съответните научни и приложни области. Учениците общуват по някои теми, разработвани и в рамките на учебните предмети от КОО, напр. Екология и Здравно образование.</p>

1	2	3	4	5	6
<p>П И С А Н Е</p>	<ol style="list-style-type: none"> Съставят план на прочетен текст: <ul style="list-style-type: none"> съставят план на фабулен или на информативен текст. Пишат кратко писмо, за да споделят свои преживявания и да изразят поздравления, благодарност: <ul style="list-style-type: none"> пишат кратки лични писма, в които разказват преживявания; пишат картички с поздравления; изразяват благодарност за поздравления, подарък. Пишат кратки лични съобщения и обяви, свързани с непосредствените си потребности: <ul style="list-style-type: none"> оставят съобщения за приятели или роднини; пишат обяви за търсене/предлагане на предмети, услуги. Използват прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основните норми на чуждия език: <ul style="list-style-type: none"> използват понякога сложни фрази, подчинени изречения; пишат четливо и ситуират прегледно текста на страницата и в цялостното си изложение; пишат с правопис и пунктуация, които се доближават до основните норми на френския език. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> изразяват условие, намерение, съвет, съчувствие, съboleзнования, нереални действия; пишат кратки писма, в които да споделят впечатления и мнения за спорт, образование, социални контакти, музика, изкуства; пишат писма и картички, телеграми, писма до институции; попълват формуляри; пишат кратка автобиография (Curriculum vitae); изпълняват ролята на кореспондент в сферата на саободното време и на образованието; изразяват връзки, отношения, развитие във времето, в пространството, логически отношения на условие, взаимовръзка; прилагат усвоените граматични структури: <i>emploi du conditionnel présent, conditionnel passé, discours direct/indirect, subjonctif présent, pronoms interrogatifs, indéfinis, adverbiaux, propositions subordonnées.</i> 	<p>пряка / непряка реч</p> <p>подчинени изречения</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> осъществяват кореспонденция на френски език (по пощата или по електронна поща); работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; участват в проекти. работят със справочни материали (речници, граматика, енциклопедии и др.). 	<p>Изкуства Независимо че учебните предмети музика и изобразително изкуство не са в задължителната подготовка на учебния план за X клас, учителят следва да използва всяка възможност за обогатяване на обучението по френски език с подходящи елементи от областта на изкуствата (виж учебните програми за IX клас).</p> <p>Физическа култура и спорт Познаване на френски и франкофонски постижения в спорта (по интереси). Чрез уменията за осъществяване на междупредметни връзки учениците имат готовност за участие в проекти с интердисциплинарен характер.</p>

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра УС	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основната информация в изказвания с нормална скорост на говорене и стандартен език:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разбира основното съдържание на съобщения във всяка ежедневна комуникативна ситуация; ▪ определя източника и социокултурния характер на изказванията. <p>Разбира в подробности разговори и изказвания в пряк и непряк контакт с нормална скорост на говорене:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ извлича в подробности информация в рамките на изучаваните теми; ▪ сравнява сведения от различни източници; ▪ разграничава гледни точки по дадена тема; ▪ разпознава най-често срещаните характеристики на книжовния, стандартния и разговорния стил. <p>Разбира конкретна информация от различни научнопопулярни и публицистични радио- и телевизионни предавания:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подбира, групира и систематизира информация от научнопопулярни и публицистични предавания с определена цел ▪ разграничава позиции на участници в дискусии, интервюта 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <p><u>Разпознават вида и източника и разбират</u> новини, репортажи, интервюта, дискусии (до 5–6 мин), песни, разговори (и по телефона), съобщения, съдържащи информация по следните теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Образование: френската образователна система; ролята на чуждите езици и европейските измерения в образованието; – Френското семейство: проблеми на младите хора, отношения между поколенията; – Обществен живот: проблеми в човешките взаимоотношения, толерантност, унификация, отчуждение, насилие; здравословен начин на живот; професионална дейност; нови технологии за информация и комуникация, научен прогрес; – Култура: географски и исторически области на Франция, традиции, културни паметници, култура и стереотипи; – Пътуване, туризъм в чужда страна <p><u>Разбират субективно</u> отношение към действие</p> <p><u>Разбират различните темпорални</u> стойности на граматичните времена в текст; разбират конструкции за изразяване на вид на глагола; реално и нереално действие (Indicatif, Subjonctif, Conditionnel, Impératif)</p> <p><u>Установяват връзки</u> между текст/звук и образ</p>	<p>Темпорални стойности на граматичните времена</p> <p>Модалност, модални глаголи. Прилагателни, съществителни и глаголи, изразяващи субективно отношение</p> <p>Лексикални и смислови полета</p> <p>Многозначност</p> <p>Автор, разказвач, персонаж</p> <p>Ренесанс*, хуманизъм*, Класицизъм*, трагедия*, комедия*, художествени похвати (* Предлагат се подходящи текстове от френски автори като илюстрация.)</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ слушат оригинална френска реч във и извън учебна обстановка; ▪ работят индивидуално, в малки и в големи групи и по прсект; ▪ ползват материали от различни информационни източници (радио, телевизия, видео, Интернет – напр. RFI, TV5, Vifax...) за изпълнение на различни задачи; ▪ изграждат стратегии за учене; ▪ се самосценяват; ▪ работят мотивирано в благоприятна атмосфера; ▪ работят с материали и източници, формиращи социокултурна компетентност. 	<p>Български език и литература</p> <p>Развиване на уменията за интерпретация, аргументация; понятията</p> <p>доказателство, пример, композиция, литературен герой; свързване на особеностите на творбата с характерните за епохата художествени и естетически норми; нравствена норма; религиозни вярвания; въздействие на християнството и други религии върху формирането на европейския културен модел, на различните културни модели върху състоянието на човешкото общество днес.</p> <p>Друг чужд език</p> <p>Обогатяване на ключовите умения за изучаване на чужд език, за осъзнаване на езиковите явления чрез съпоставка.</p> <p>Боравене с информация на чужд език, използване на компенсаторни стратегии и на стратегии за межкултурно общуване.</p> <p>Съпоставяне на езикови, литературни и културни образци.</p> <p>Обществени науки и гражданско образование</p> <p>Обогатяване на знанията за важни исторически събития (изучавани по история), свързани с Франция и франкофонските страни (Френска революция, Велики</p>

1	2	3	4	5	6
<p>Ч Е Т Е Н Е</p>	<p>Ученикът: Разбира основната информация от публицистични, художествени и специализирани текстове на стандартен език:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разграничава основните литературни и публицистични жанрове, текстови видове; ▪ разбира добре основната информация в кратък литературен текст (откъс) по изучаваните теми; ▪ определя темите и проследява съдържателната линия в хронологически и логически аспект; ▪ извлича точно основната информация от публицистични и специализирани текстове. <p>Разбира в подробности текстове с позната тематика от научнопопулярни статии и от учебници, като извлича проблеми, становища и аргументи:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сравнява информация от различни източници; ▪ анализира в подробности текст, за да извлече основната идея; ▪ свързва и систематизира сведения за събития, явления, личности; ▪ синтезира информация, саедения, коментари и ги подреждат в логически ред; ▪ разпознава основни литературни похвати. <p>Намира конкретна информация в публицистични, научнопопулярни и специализирани текстове:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подбира необходимата конкретна информация в зависимост от задачата или намерението; ▪ намира и свързва еднородни елементи, сходни по смисъл изрази; ▪ открива причинно-следствени връзки. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u> Четат и разбират литературни произведения (или откъси), стихотворения, комикси, анекдоти; кратки разкази, откъси от роман, новела; откъси от статии в научно-популярни издания и в пресата: новини, съобщения, интервюта, реклами, предимно в младежки издания, съдържащи информация по следните теми: образование; френското семейство; обществен живот; професионална дейност; култура: пътуване, туризъм (подробно описани в ядро Слушане) Разбират субективно отношение към действие Разбират различните темпорални стойности на граматичните времена в текст. Разбират конструкции за изразяване на вид на глагола, реално и нереално действие (наклоненията Indicatif, Subjonctif, Conditionnel, Impératif). Разбират субективно отношение към действие. Разбират различните темпорални стойности на граматичните времена в текст. Разбират конструкции за изразяване на вид на глагола. Разбират реално и нереално действие (наклоненията Indicatif, Subjonctif, Conditionnel, Impératif)</p>	<p>Темпорални стойности на граматичните времена</p> <p>Модалност, модални глаголи</p> <p>Прилагателни, съществителни и глаголи, изразяващи субективно отношение</p> <p>Лексикални и смислови полета</p> <p>Многозначност</p> <p>Автор, разказвач, персонаж</p> <p>Ренесанс*, хуманизъм*, Класицизъм*, трагедия*, комедия*, художествени похвати</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; ▪ четат оригинална френска реч във и извън учебна обстановка; ▪ работят по проекти ▪ ползват материали от различни информационни източници (телевизия, видео, Интернет) за изпълнение на различни задачи; ▪ работят в библиотеки и информационни центрове и ползват различни справочници; ▪ изграждат стратегии за учене; ▪ оценяват и се самооценяват; ▪ работят мотивирано в приятна атмосфера; ▪ работят с материали и източници, формиращи социокултурна компетентност. 	<p>географски открития, Ренесанс). Задълбочаване на знанията за географските особености на Франция и други франкофонски страни; България (природа, население, стопанство, териториално делене); европейски структури и процеси. Задълбочаване на знанията и уменията на учениците да използват понятията и категориите на етиката и правото. Обогастване на представите за добро, зло, морал; общуване, индивид, личност, самопознание, междуличностни отношения и изграждане на ценностни нагласи и гражданска позиция. Математика, информатика и информационни технологии Обща математическа грамотност – ключови умения. Умения по информатика и информационни технологии (работа с компютър, мултимедийни продукти и Интернет).</p>

1	2	3	4	5	6
<p>Г О В О Р Е Н Е</p>	<p>Ученикът: Участва в разговор: излага и защитава мнението си, изслушва и разбира това на другите, изразява отношението си към него и проявява толерантност към събеседниците:</p> <ul style="list-style-type: none"> задава въпроси и отговоря логично, адекватно на ситуацията; разказва, описва, обяснява; изразява чувства, мнения, аргументи, намерения; защитава мотивирано мнение. <p>След предварителна подготовка прави кратко изказване по теми, свързани с изучаваните дисциплини:</p> <ul style="list-style-type: none"> предава със свои думи факти и събития; прави свързано изказване с определено времетраене; резюмира устно. <p>Води разговор по телефона за търсене на информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> разговаря по телефона на различни теми от ежедневието и с различни комуникативни намерения; оставя съобщение на телефонен секретар. <p>Използва стандартен език и подходящи за комуникативната ситуация поведение, произношение и интонация, при необходимост прилага компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми:</p> <ul style="list-style-type: none"> използва подходящи езикови средства; произношението и интонацията отговарят на чуждоезиковите норми; използва разнообразни езикови и неезикови средства и компенсаторни стратегии, за да изрази най-добре това, което желае. 	<p>Учениците трябва да могат да: Разговарят свободно с един или повече събеседници, в пряк контакт или по телефона Правят разширено ситуативно изказване по темите: личен живот, дом, семейство, бит, ежедневието; свободно време; традиции; образование; труд (виж ядро Слушане) Представят и коментират проблеми, свързани с посочените теми вкл. с илюстрации в писмена и графична форма, аудио- и видеоматериали (dossier) и с резултатите от самостоятелна и групова работа Участват в дискусия; Формулират съвети, препоръки. Изразяват отношения във времето (съгласуване на времената в изявително, подчинително и условно наклонение) Изразяват вероятни действия: условие (Si+, à condition que, à moins que), предположение, хипотеза (Si+, supposer, admettre, imaginer, au cas où, en cas de, soit que, ... soit que) Изразяват субективни отношение и чувства, мотивировка на намерения и отношение към действие: причина и цел (pour, à cause de, grâce à, parce que, car, puisque, comme; causer, provoquer; inciter, encourager qn à faire; faire faire qch à qn; pour, afin de + infinitif; pour que, afin que); противопоставяне (mais, cependant, toutefois, alors que, tandis que; au contraire, par contre, en revanche, au lieu de) и отстъпване (bien que, quoique, sans que; pourtant, quand même, toutefois, cependant; malgré, sans). В комуникативните ситуации учениците приемат следните роли: приятел, познат в сферата на личния живот; участник в дискусия; събеседник (и в телефонен разговор); частно лице, клиент; пациент; зрител, слушател, посредник</p>	<p>Темпорални стойности на граматичните времена</p> <p>Модалност, модални глаголи</p> <p>Прилагателни, съществителни и глаголи, изразяващи субективно отношение</p> <p>Лексикални и смислови полета</p> <p>Многозначност</p> <p>Автор, разказвач, персонаж</p> <p>Ренесанс*, хуманизъм*, Класицизъм*, трагедия*, комедия*, художествени похвати</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> работят индивидуално, в малки и в големи групи и проекти; работят в благоприятна атмосфера; се изразяват и общуват във и извън учебна обстановка; участват в конкурси и артистични дейности на френски език; представят материали от различни източници, формиращи социкултурна компетентност; изграждат стратегии за учене; оценяват и се самооценяват. 	<p>Природни науки и екология</p> <p>Усъвършенстване на ключови умения за боравене с информация и обогатяване на знанията за среда на живот, биосфера, екосистема и изграждане на личностни и граждански позиции. Знания за приноса на френски и френскосезични страни в развитието на съответните научни и приложни области.</p> <p>Изкуства</p> <p>Независимо че учебните предмети музика и изобразително изкуство не са в задължителната подготовка на учебния план за X клас, учителят следва да използва както знанията и уменията</p>

1	2	3	4	5	6
<p>П И С А Н Е</p>	<p>Ученикът: Резюмира съдържанието на научнопопулярен или специализиран текст, свързан с бъдещето му, с лични и професионални интереси:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ преформулира, сбива, разширява, продължава текст; ▪ пише по модел, съобразно с характеристиките на текстова разновидност; ▪ изготвя доклад в определена област на познанието; ▪ пише съчинение (есе). <p>Пише кратко официално писмо за получаване на информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Съставя официални писма, съобразно възприетите френски норми до обществени и държавни институции и лица. <p>Съставя стандартен автобиографичен текст (curriculum vitae)</p> <p>Използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване, с графично оформление, правопис, пунктуация, които се доближават до чуждоезиковите норми:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ съобразява езиковите средства с основните формални и съдържателни изисквания за писмено общуване; ▪ пише с отговарящи на основните чуждоезикови норми правопис и пунктуация. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u> Пишат коректно от формална и съдържателна гледна точка:</p> <ul style="list-style-type: none"> – официални писма, автобиография, – лични и читателски писма – попълват формуляри; – водят записки при слушане и четене на текст и правят план, <p>– изготвят доклад/представяне в различни области на познанието,</p> <p>– пишат съчинение/есе по тема (до 180 думи).</p> <ul style="list-style-type: none"> – съобщават, обясняват, преценяват; – парафразират, резюмират; – тълкуват, експлицират; – аргументират, доказват; – правят преход, нюансират, синтезират, заключават; – използват писмената реч в интерактивни ситуации, напр. по Интернет. – съобразяват формата на писмения текст с изискванията на текстовата разновидност и оформят прегледно писмените си работи. <p>(Темите и езиковите реализации на уменията и определени роли при писане са посочени в ядрата Слушане, Говорене и Четене.)</p>	<p>Темпорални стойности на граматическите времена</p> <p>Модалност, модални глаголи</p> <p>Прилагателни, съществителни и глаголи, изразяващи субективно отношение</p> <p>Лексикални и смислови полета</p> <p>Многозначност</p> <p>Автор, разказвач, персонаж</p> <p>Ренесанс*, хуманизъм*, Класицизъм*, трагедия*, комедия*, художествени похвати</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; ▪ общуват в ситуации във и извън учебна обстановка; ▪ си водят бележки и се изразяват писмено в учебна и извънучебна среда; ▪ работят по проекти; ▪ осъществяват кореспонденция на френски език; ▪ ползват уменията си за писмено изразяване в интерактивни форми на работа; ▪ участват в извънкласни дейности на френски език (ученически вестник, конкурси и др.); ▪ изграждат стратегии за учене; ▪ оценяват и се самооценяват; ▪ работят с материали и източници, формиращи социокултурна компетентност ▪ работят в благоприятна атмосфера. 	<p>на учениците в тази област от IX клас, така и всяка възможност за обогатяване на обучението по френски език с подходяща проблематика от областта на изкуствата (виж уч. програми за IX клас).</p> <p>Физическа култура и спорт Познаване на френски и франкофонски постижения в спорта (по интереси). Спорт за здраве, действия в екип, воля за победа, спортсменство.</p> <p>Чрез уменията за осъществяване на междупредметни връзки учениците изграждат готовност за участие в проекти с интердисциплинарен характер.</p>

X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на УС	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основното в автентични и учебни текстове на стандартен френски език с умерено темпо в директен контакт, по телефона, чрез медиите, на аудио- и видеозапис:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разбира въпроси, указания и съобщения на учителя, изказвания на връстници, хора в различна възраст в рамките на познати теми; ▪ проследява логиката, хронологията; ▪ разграничава предназначение, позиции. <p>Разпознава и разбира глобално основни текстови разновидности и източници – определя вида текст и източника, разбира и извлича най-важното:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ от кратки литературни текстове или откъси; ▪ от кратки научнопопулярни текстове с несложно съдържание. <p>Разпознава думи и групи от думи в текстове с позната тематика и прави догадки за съдържанието на текста:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разпознава ключовите моменти и важните подробности в текста. <p>Свързва слухов и зрителен образ, разпознава интонационни модели, жестове за потвърждение, отрицание и указание:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разпознава участници и определя техните намерения, и се ориентира по шумове (bruitages), езикови регистри и социокултурен контекст. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Проследяват и разбират:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кратки откъси и цели предавания по радио, телевизия (новини, младежки предавания, прогнози за времето, реклами); – разговори (и по телефона), песни; съобщения... по темите: дом, бит, хранене, ежедневиe в селото и града; начин на живот; образование и професия; качества и междуличностни отношения; изкуства: пластични, музика, кино, театър; празници и традиции. <p>Разбират основни словесни действия: изразяване на организация във времето и пространството (Concordance des temps à l'Indicatif; pronoms relatifs, conjonctions de subordination dans la phrase complexe; prépositions à, de, en, dans, avec, pour, sur, sous; pronoms adverbiaux «en» et «y»); условност (Si + Indicatif), възможност (Conditionnel); притежание, намерение за действие, чувства, отношение към действие; сравняване на качество.</p> <p>Изпълняват ролята на слушател в разговори и в сферата на обществения живот, свободното време и на образованието.</p>	<p>Определеност, неопределеност Article «zéro»</p> <p>Модалност</p> <p>Темпорални отношения: едновременност, предходност, следходност.</p> <p>Повествователен текст</p> <p>Аргументативен текст</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ слушат оригинална френска реч вкл. с визуална опора ▪ работят с материали от различни информационни източници – радио, телевизия, видео, Интернет (RFI, TV5, Vifax...) ▪ слушат индивидуално, в малки групи и в голяма група ▪ прилагат различни стратегии за слушане с разбиране ▪ работят в спокойна и творческа атмосфера 	<p>Български език и литература</p> <p>Умения за разбиране и съобразяване на речта с основни характеристики на комуникативната ситуация.</p> <p>Съпоставка на традиции, обичаи, празници, народно творчество.</p> <p>Друг чужд език</p> <p>Ключови умения и техники:</p> <ul style="list-style-type: none"> – за изучаване на чужд език, – за осъзнаване на езиковите явления на основата на съпоставката, – за основни характеристики на ситуациите на общуване в личния и училищния живот; – за боравене с информация и източници на чужд език.

1	2	3	4	5	6
Ч Е Т Е Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основната информация от съобщения, обяви, комикси, кратки откъси от разкази, приказки, написани на стандартен език:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разпознава вида на текста и неговия източник; ▪ определя основната тема. <p>Разбира в подробности указанията в учебника, покани, съобщения, разписания, кратки лични писма и картички и разпознава в тях някои социокултурни особености:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ открива сведения в текста. <p>Намира конкретна информация в обяви, афиши, кратки описания, откъси от разкази, приказки, както и в справочници и речници:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подбира конкретна информация в текстове на позната тематика; ▪ открива интересуваща го информация; ▪ подбира информация, за да извърши дадено действие. <p>Се ориентира в текста с помощта на илюстративния материал към него</p>	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <p><u>Четат и разбират</u> указания, надписи, обяви, съобщения, афиши, разписания, картички, лични писма, каталози, кратки откъси от литературни произведения; четат и разбират текстове, третиращи следните теми: дом, бит, хранене, ежедневие в селото и града, начин на живот; качества на личността; междуличностни отношения, приятелство; изкуство: музика, кино, театър; празници и традиции.</p> <p><u>Разбират основни словесни действия:</u> изразяване на организация във времето, пространството (Concordance des temps à l'Indicatif, pronoms relatifs, conjonctions de subordination dans la phrase complexe; prépositions à, de, en dans, avec, pour, sur, sous; pronoms adverbiaux «en» et «y»); изразяване на условие (Si + Indicatif), възможно действие (Conditionnel); изразяване на притежание, намерение за действие, чувства, отношение към действие; сравняване на качество.</p> <p><u>Изпълняват ролята на читател</u> в сферата на масовата информация, на свободното време и на образованието; владеят правилата за четене.</p>	<p>Определеност, неопределеност Article «zéro» Модалност Темпорални отношения: едновременност, предходност, следходност</p> <p>Повествователен текст</p> <p>Аргументативен текст</p> <p>Свързаност на текста, между абзаците и в отделния абзац</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ четат оригинална френска реч ▪ работят с материали от различни информационни източници (книги, списания, вестници, автентични документи от ежедневието, Интернет) ▪ работят със справочни материали (речници, граматика) ▪ работят индивидуално, в малки групи и в голяма група ▪ прилагат различни стратегии за четене с разбиране 	<ul style="list-style-type: none"> – за използване на справочни материали (различни видове речници, справочници и др.), – за използване на компенсаторни стратегии, – роля на ЧЕО и европейски измерения в образованието, – за толерантност и междуклтурно общуване и т.н. <p>Обществени науки и гражданско образование</p> <p>Познаване и разбиране на важни исторически събития, географски особености на България, Франция и някои франкофонски страни, природа, население, стопанство, териториално деление...</p> <p>Понятия и категории на етиката и правото – представи за добро, зло, морал; общуване, индивид, личност; самоспознание, междуличностни отношения</p>

1	2	3	4	5	6
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Г О В О Р Е Н Е</p>	<p>Ученикът: Води разговор по познати теми, съобразно със ситуацията на общуване, жизнения си опит и интересите си:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ задава и отговаря на конкретни, просто и ясно формулирани въпроси; ▪ следва и дава несложни инструкции; ▪ съставя текст по ключови моменти и думи; прави кратко цялостно изказване по тема и проблем; ▪ представя накратко минали и настоящи събития, намерения за бъдещето и описва хора, обекти, събития със и без зрителни опори; ▪ изразява съгласие / несъгласие, изказва мнение. <p>Изразява желание да получи информация, предмети или услуги при пазаруване, в поща, библиотека:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ изказва желаниа в търговски обекти и в администрации; ▪ изразява предпочитания. <p>Води кратък личен разговор:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ разговаря в пряк контакт и по телефона с познати лица; ▪ описва преживявания и предвижда съвместни действия. <p>Използва подходящи езикови средства, произношение и интонация, мимики и жестове:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ използва компенсаторни стратегии съобразява се със социокултурни особености. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <p><u>Изразяват</u> организация във времето, пространството, <u>разказват</u> кратко събитие (Concordance des temps à l'Indicatif; pronoms relatifs, conjonctions de subordination dans la phrase complexe; prépositions à, de, en, dans, avec, pour, sur, sous; pronoms adverbiaux «en» et «y»);</p> <p><u>Изразяват</u> условие (Si + l'Indicatif), възможно действие (Conditionnel); изразяват притежание, намерение за действие, чувства, отношение към действие; сравняване на качество; говорят за дом, бит, хранене, ежедневиe в селото и града, начин на живот; качества на личността; междуличностни отношения, приятелство; изкуство: музика, кино, театър; празници и традиции.</p> <p><u>Участват</u> в разговори по посочените теми с един или повече събеседници.</p> <p><u>Представят</u> резултати от самостоятелна работа, в група и по проект.</p> <p><u>Изпълняват</u> ролята на събеседник в сферата на свободното време и на образованието; на клиент в сферата на услугите; на посредник.</p>	<p>Определеност, неопределеност Article «zéro» Модалност Темпорални отношения: едновременност, предходност, следходност</p> <p>Повествователен текст</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ общуват в ситуации; ▪ се изразяват в рамките на учебното занятие и извън него ▪ общуват в среда с благоприятен психологически климат. ▪ се изказват индивидуално, в диалог и дискусия ▪ представят, включително с илюстративни материали, резултати от работа в малки групи и в голяма група и по проект ▪ участват в игри, състезания и дейности, свързани с различни форми на устно творчество 	<p>и съответни ценности нагласи за конструктивно поведение и гражданска позиция.</p> <p>Математика, информатика и информационни технологии Обща математическа грамотност– ключови умения. Умения за използване на компютър и мултимедийни продукти, на основни правила на текстообработка и работа с материали от Интернет.</p> <p>Природни науки и екология Ключови умения за боравене с информация и знания за среда на живот, биосфера, екосистема. Лични позиции и модели за гражданско псеведение. Знания за приноса на френски и френскоезични страни в развитието на съответните научни и приложни области.</p>

1	2	3	4	5	6
<p>П И С А Н Е</p>	<p>Ученикът:</p> <p>Пише кратки биографични данни (CV); картичка, съобщение, лично и читателско писмо:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ изразява пожелания, локани и лични преживявания, мисли и чувства; ▪ попълва формуляри, анкетни карти за лични и професионални нужди; ▪ използва несложни езикови средства, коректен правопис и пунктуация. <p>Резюмира съдържанието на кратък и несложен литературен и научнопопулярен или специализиран текст, свързан с бъдещи лични и професионални интереси:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ води бележки и прави план на устни и писмени „документи“ в областта на познатите му текстови разновидности (вкл. литературни и научнопопулярни); ▪ преформулира и представя изложението си в свързан текст, в таблична форма и схема. <p>Съставя текст по ключови моменти и думи</p> <p>Съобразява формата на писменото си изразяване с адресат и комуникативна ситуация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ отразява елементи на социокултурния контекст; ▪ пише с правопис и пунктуация, които не пречат на разбирането; ▪ подрежда прегледно писмените си изложения съобразно нормата. 	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <p><u>Попълват</u> правилно несложни формуляри.</p> <p><u>Пишат</u> кратка автобиография по познати модели.</p> <p><u>Съставят</u> кратки лични писма, картички, личен дневник, в които разказват случки или изразяват мисли за дом, бит, хранене, ежедневието в селото и града, начин на живот; качества на личността; междуличностни отношения, приятелство; изкуство: музика, кино, театър; празници и традиции.</p> <p><u>Изразяват</u> организация във времето, пространството, <u>разказват</u> кратко събитие (Concordance des temps a l'Indicatif, pronoms relatifs, conjonctions de subordination dans la phrase complexe; prépositions à, de, en dans, avec, pour, sur, sous; pronoms adverbiaux «en» et «y»); <u>Изразяват условие</u> (Si + Indicatif), възмъжно действие (Conditionnel); изразяват притежание, намерение за действие, чувства, отношение към действия и факти; сравняване на качество.</p> <p><u>Представят</u> писмено резултати от индивидуална, групсва и работа по проект (compte rendu, rapport, notes de lecture).</p> <p><u>Използват</u> основни правила за писмено изразяване.</p> <p><u>Изпълняват</u> ролята на кореспондент, разказвач, медиатор.</p>	<p>Определеност, неопределеност Article «zéro»</p> <p>Модалност</p> <p>Темпорални отношения: едновременност, предходност, следходност</p> <p>Повествователен текст</p> <p>Аргументативен текст</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ водят кореспонденция на френски език (по пощата или по електронна поща); ▪ следват оригинални писмени образци на френски език; ▪ изработват писмени текстове индивидуално, в малки групи, в голяма група, по проект; ▪ планират работата си с помощта на справочни материали (речници, граматика, справочници). 	<p>Изкуства</p> <p>Независимо че учебните предмети музика и изобразително изкуство не са в задължителната подготовка на учебния план за X клас, учителят следва да използва както знанията и уменията на учениците в тази област от IX клас, така и всяка възможност за обогатяване на обучението по френски език с подходящи елементи от областта на изкуствата (виж уч. програми за IX клас).</p> <p>Физическа култура и спорт</p> <p>Познаване на френски и франкофонски постижения в спорта (по интереси).</p> <p>Спорт за здраве, действия в екип, воля за победа, спортменство.</p> <p>Чрез уменията за осъществяване на междупредметни връзки учениците изграждат готовност за участие в проекти с интердисциплинарен характер.</p>